

BESLUT

Datum 2013-12-20

Jonas Rastad
+46 44 309 39 25
+46 708 46 70 67
jonas.rastad@skane.se

1 (8)

Region Skånes Miljöbevis – ett system för att följa upp miljökraven på bidragsfinansierade verksamheter

Beslut

Region Skåne inför nedan föreslagna system för att kommunicera och följa upp miljökraven på bidragsfinansierade verksamheter. Systemet införs 1 januari 2014. Respektive chef ansvarar för implementering och uppföljning.

Sammanfattning

Region Skånes miljöpolicy, beslutad av regionfullmäktige 2009-11-23, anger att *”Verksamheter som helt eller delvis finansieras av Region Skåne tar ansvar för sin miljöpåverkan och bidrar till att miljöpolicy och miljömål uppnås.”*

Utifrån kravet att verksamheten ska bidra till att uppnå Region Skånes miljömål ska föreslaget system användas för att konkretisera, kommunicera och följa upp hur verksamheten lever upp till kravet.

Systemet gäller för verksamheter som bidragsfinansieras av Region Skåne, undantaget de former av finansiering som sker genom medlemskap, vissa former av partnerskap och priser. Kraven om att följa Region Skånes miljömål ställs på ovan nämnda verksamheter, men inrapportering i systemet krävs endast då verksamheten får minst sex prisbasbelopp/tolv månaders-period. Personlig uppföljning sker på ett urval av verksamheterna.

Jonas Rastad
Regiondirektör

Region Skånes Miljöbevis – ett system för att följa upp miljökraven på bidragsfinansierade verksamheter

Beslutsförslag

Region Skåne inför nedan föreslagna system för att kommunicera och följa upp miljökraven på bidragsfinansierade verksamheter.

Systemet införs 1 januari 2014.

Respektive chef ansvarar för implementering och uppföljning.

Sammanfattning

Region Skånes miljöpolicy, beslutad av regionfullmäktige 2009-11-23, anger att ”*Verksamheter som helt eller delvis finansieras av Region Skåne tar ansvar för sin miljöpåverkan och bidrar till att miljöpolicy och miljömål uppnås.*”

Utifrån kravet att verksamheten ska bidra till att uppnå Region Skånes miljömål ska föreslaget system användas för att konkretisera, kommunicera och följa upp hur verksamheten lever upp till kravet.

Systemet gäller för verksamheter som bidragsfinansieras av Region Skåne, undantaget de former av finansiering som sker genom medlemskap, vissa former av partnerskap och priser. Kraven om att följa Region Skånes miljömål ställs på ovan nämnda verksamheter, men inrapportering i systemet krävs endast då verksamheten får minst sex prisbasbelopp/tolv månadersperiod. Personlig uppföljning sker på ett urval av verksamheterna.

Beskrivning av ärendet och skälen till förslaget

Bakgrund

Bakgrunden till Miljöbeviset finns i Region Skånes miljöpolicy som antogs av Regionfullmäktige i Miljöprogram för Region Skåne 2010-2020 (RF 2009-11-23 §166). Där står att: *Verksamheter som helt eller delvis finansieras av Region Skåne tar ansvar för sin miljöpåverkan och bidrar till att miljöpolicy och miljömål uppnås.*

Då denna sats i policyn inte följts genom kontinuerlig uppföljning av finansierade verksamheters miljöarbete inkom en avvikelse vid revidering av Region Skånes övergripande miljöledningssystem inklusive koncernkontoret (2011-10-26). Avvikelsen riktades mot dåvarande Avdelningen för Regional Utveckling.

Syfte

Syftet med Miljöbeviset är att utifrån Region Skånes miljöpolicy konkretisera, kommunicera och följa upp kravet att finansierade verksamheter uppnår Region Skånes miljömål.

Systemet ska även användas som ett led i Region Skånes regionala utvecklingsarbete och bidra till att sprida kunskap om miljö och underlätta verksamheters utveckling inom området.

Miljöbeviset är också ett led i arbetet att stärka Region Skånes miljöprofil, vilket är ett av målen i Miljöprogram för Region Skåne 2010-2020. Systemets kriterier kommer också bidra till utvecklingen av fossilbränslefritt Skåne 2020.

Framtagandet av systemet

En arbetsgrupp med representanter från Avdelningen för Regional Utveckling (Oddvar Fiskesjö och Peter Groth från område för Samhällsplanering respektive Gudmundur Kristjánsson från område Näringsliv), Kultur Skåne (Margareta Olsson) och Koncernkontorets miljösamordnare (Tove Zellman), har under 2013 tillsammans med en studentmedarbetare (Lisa Malm) arbetat med att ta fram system och rutiner för kriterier, information och uppföljning. Gruppen har träffats vid åtta tillfällen under året.

Initialt genomfördes en omvärldsanalys som visade att flera offentliga aktörer ställer eller kommer att ställa och följa upp miljökrav på externa verksamheter. Rutinerna för kravställande ser olika ut med olika antal krav respektive mer eller mindre uppföljning. Uttryckligen vill fler aktörer (Trafikverket, Naturvårdsverket) ställa miljökrav inom bidragsgivning då trenden pekar på fler externa/privata aktörer, samt en uppåtgående trend av miljökrav inom upphandling.

Arbetet med att utforma specifika kriterier har varit en process med flertalet revideringar. Kriterierna, som bygger på Region Skånes miljömål, har arbetats fram genom att kunniga inom områdena har tillfrågats (både internt i Region Skåne och externt). Upplägget har sedan presenterats i ledningsgrupper inom Regional Utveckling och Kultur Skåne, genomgått en juridisk granskning och diskuterats med bidragshandläggare under ett seminarium.

Systemets utformning

Miljöbeviset innehåller informationsplattform, kriterier och uppföljnings-system. Allt är uppbyggt digitalt med syfte att minimera onödig administration i användandet.

Genom en checklista med kriterier konkretiseras vad verksamheten ska uppnå för att minska sin miljöpåverkan och bidra till att Region Skånes miljömål uppnås.

I en digital utbildnings-/informationsplattform finns bland annat grundläggande miljöinformation respektive konsekvenser av ett aktivt miljöarbete i form av t ex lägre kostnader, bättre miljöprofil, nya samarbetsmöjligheter etc.

Genom uppföljningsmallar underlättas arbetet för de som ska göra årliga kontroller av utvalda verksamheter.

Grundläggande kriterier respektive utvecklingskriterier

Kriterierna är indelade i fem områden: Miljöledning, Energianvändning, Transporter, Konsumtion och avfall samt Kemikaliehantering (se Bilaga 1).

De grundläggande kriterierna bygger på Region Skånes miljömål och innebär att verksamheten ska ha ett strukturerat miljöarbete och tillgodogöra sig information om vanliga miljöaspekter, samt hur dessa kan hanteras. De grundläggande kriterierna ska uppfyllas 6 månader från det att verksamheten fått beslut om finansiering av Region Skåne.

Utvecklingskriterierna bidrar till ständiga förbättringar inom miljöarbetet. För de verksamheter som får bidrag under flera år, ska verksamheten från år två (från det att de börjar med Miljöbeviset) uppfylla minst ett utvecklingskriterium per år i fem år.

Vilka omfattas av systemet

Miljöbeviset gäller för verksamheter som finansieras av Region Skåne, undantaget de former av finansiering som sker genom medlemskap, vissa former av partnerskap och priser. I tveksamma fall får bedömning ske av ansvarig chef.

Inom Region Skånes bidragsgivning finns en stor variation av mottagare, såväl i storlek, verksamhetsområde och organisationsstruktur. Kravet om att verksamheten ska uppfylla Region Skånes miljömål gäller för samtliga organisationer oavsett finansieringens storlek, men uppföljning genom miljöbeviset krävs enbart av dem som får en summa av minst sex prisbasbelopp (f.n. 267 tkr) per tolv månadersperiod.

Verksamheter som har, av Region Skåne godkända certifierade miljöledningssystem, bedöms uppfylla de flesta av kriterierna. Dessa verksamheter behöver därför inte rapportera in alla kriterier i Miljöbeviset, utan omfattas enbart av kriteriet om fossilbränslefria transporter och energianvändning 2020.

Miljöbeviset kommuniceras i beslutssatserna

Alla verksamheter som får finansiering av Region Skåne ska i beslutsatsen om finansieringen (bidragsvillkor/uppdragsbeskrivning/budget/avtal eller liknande) få följande skrivning:

Verksamheter som helt eller delvis finansieras av Region Skåne ska ta ansvar för sin miljöpåverkan och bidra till att Region Skånes miljöpolicy och miljömål uppnås. Se Region Skånes miljöprogram: ([länk till aktuell sida](#))

Verksamheter som får en summa av minst sex prisbasbelopp per tolv månadersperiod ska via Region Skånes Miljöbevis redovisa att de uppnår ovan krav. Mer information finns på Region Skånes webbplats: ([länk till aktuell sida](#))

Inrapportering och uppföljning

Finansierad verksamhet följer upp och redovisar själv sitt miljöarbete utifrån kriterierna i Miljöbeviset. Detta görs digitalt via Region Skånes webbplats. Inrapporteringen ska ske senast 6 månader från det att verksamheten fått beslut om finansiering av Region Skåne. Inrapportering sker därefter årligen så länge verksamheten finansieras av Region Skåne.

Revisorer inom Region Skåne följer årligen upp efterlevandet av ett urval av verksamheterna utifrån en uppföljningsmall, till exempel via distansmöten. Revisorerna rapporterar utfallet av revideringarna till verksamheten respektive till ansvarig handläggare i Region Skåne.

Sanktioner

Sanktioner används då miljökriterierna inte har efterlevts och kravet om att uppnå Region Skånes miljömål inte har uppfyllts. Val av sanktion kan ställas i relation till verksamhetens storlek, miljöpåverkan och förmåga. Finansierande förvaltning/avdelning får i samråd med revisor bedöma i enskilda fall. Sanktioner kan innebära att kommande utbetalningar inte betalas ut eller minskas motsvarande 0,5 % av den utbetalade summan från föregående år.

Bilaga 1

I denna bilaga anges kriterierna fristående, men verksamheterna har även tillgång till webbaserad information, exempel och ekonomiska konsekvenser av att uppnå respektive kriterium. Kriterierna kan revideras med tiden och när Region Skånes miljömål förändras.

Grundläggande kriterier

Vi har ett miljöledningssystem enligt ISO 14001 eller likvärdigt som är certifierat av tredjepartsrevisor.	Ja	Nej

Om ja:

Vi har fattat beslut om att bli fossilbränslefria i våra resor/transporter och vår energianvändning senast 2020, skrivit under uppropet Fossilbränslefritt Skåne 2020 och arbetar för detta.	Ja

Om nej: besvara nedan frågor:

Miljöledning

Vi har en miljöansvarig. Namn och kontaktuppgifter (mailadress, telefon):	
Vi har identifierat vilken miljölagstiftning och andra miljökrav som berör verksamheten.	
Vi har identifierat vår verksamhets miljöaspekter.	
Vi har en miljöpolicy eller riktlinjer för vårt miljöarbete inom verksamheten.	
I verksamheten finns det fastställda mål kopplade till verksamhetens miljöaspekter. Vi har utformat en handlingsplan för att nå våra miljömål.	
Merparten som arbetar i vår verksamhet har kunskap om verksamhetens miljöpolicy, miljömål och handlingsplaner.	
Minst en gång per år följer vi upp vårt miljöarbete, och tar beslut om det framtida miljöarbetet, med syfte att ständigt höja ambition och resultat av miljöarbetet i verksamheten.	

Energianvändning

Vi har fattat beslut om att bli fossilbränslefria i vår energianvändning, skrivit under för Fossilbränslefritt Skåne 2020, och arbetar för detta.	
Vi har läst broschyren Miljöanpassa kontoret (Energikontoret Skåne).	
Belysning släcks, kontorsmaskiner inklusive datorer och andra eldrivna maskiner som verksamheten använder, stängs av då de inte används.	

Transporter

Vi har fattat beslut om att bli fossilbränslefria i våra resor/transporter, skrivit under uppropet Fossilbränslefritt Skåne 2020, och arbetar för detta.	
Vi beaktar resetrappan vid resor (i första hand gå/cykla/åka kollektivt och i sista hand bil eller flyg).	
Vi har ordnat med möjligheter för resfria möten.	

Konsumtion och avfall

Ansvarig inköpare har genomgått Miljöstyrningsrådets webbutbildning i hållbar upphandling, eller motsvarande.	
Vi följer avfallstrappan och de lokala renhållningsreglerna.	
Organiskt avfall sorteras för sig till kompostering eller rötning då orten tillhandahåller möjligheten.	

Kemikalier

Verksamheten använder inga miljöstörande kemikalier Ja/Nej
Om nej, besvara nedan frågor:

Vi är medvetna om och följer den lagstiftning som berör kemikalier, bland annat: Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker, AFS 2011:19 och EU:s kemikalielagstiftning REACH. Exempelvis: värderar och riskbedömer användningsområdet för kemikalier i förhållande till säkerhetsdatablad, och förvarar dem i enlighet med riskbedömningen.	
Vi följer råd i prioriteringsguiden PRIO.	

Utvecklingskriterier

Verksamheter som finansieras under flera år ska från år två uppfylla minst ett valfritt utvecklingskriterium per år under fem år. Verksamheterna kan uppfylla flera utvecklingskrav under samma år men behöver inte uppfylla fler än totalt fem.

Energianvändning

Vi har gjort en energikartläggning, har en plan för att minska vår energianvändning, och följer planen.	
Vi har lågenergibelysning i minst 50 % av våra ljuskällor.	
Vi har lågenergibelysning i minst 75 % av våra ljuskällor.	
Vi använder el från förnybara källor (ursprungsmärkt el, t.ex. Bra Miljöval).	

Transporter

Vi uppmantrar medarbetarna att använda kollektivtrafik, cykla eller gå vid resor kortare än 5 km.	
Vi har en policy/riktlinjer för resor, och följer denna.	
Vi använder kollektivtrafik vid minst 50 % av våra resor utanför närområdet.	
Vi använder kollektivtrafik vid minst 75 % av våra resor utanför närområdet.	
Om personbilar/fordon används av verksamheten drivs 75 % av fossilbränslefria drivmedel.	
Resor med flyg och bil klimatkompenseras.	

Konsumtion och avfall

Vi har i inköspolicyn preciserat att vi tar miljöhänsyn vid alla inköp och hur vi gör det.	
Vi använder produktvalsprincipen.	
Minst 25 % av den mat och dryck vi köper är ekologisk.	
Minst 50 % av den mat och dryck vi köper är ekologisk.	
Vi har en avfallsminimeringsplan och följer den.	

Kemikalier

Vi uppmärksammar och fasar ut produkter och kemikalier som innehåller ämnen som idag är känt cancerogena, mutagena, reproduktionstoxiska samt hormonstörande.	
Vi har under det senaste året minskat användningen och/eller riskerna vid användning av kemikalier genom uppdaterade rutiner.	
Vi ställer krav vid upphandling/inköp (info om vilka kemikalier man vill undvika).	